

PŘÍLOHA KE KATALOGU NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

SWOT ANALÝZA NAVRHOVANÝCH ÚPRAV V OBLASTI PERSONÁLNÍ AUTONOMIE

STRUČNÁ REKAPITULACE NÁVRHU TÉMAT NOVELY V OBLASTI PERSONÁLNÍ AUTONOMIE

1. V případě habilitací jde o rámcové zachování stávajícího stavu. Navrhuje se jen odlišnost z hlediska udělování práva konat habilitační řízení;
2. Habilitace představuje „druhé ověření způsobilosti“ (tím prvním je získání titulu Ph.D.) k výkonu pozice akademického pracovníka;
3. Předmětem habilitace je ověření způsobilosti v oblasti tvůrčích činností (věda, výzkum, umění) i činnosti vzdělávací, a to na základě jak dosažených výsledků do okamžiku habilitace, tak i na základě představy o dalším rozvoji dané oblasti z hlediska tvůrčího i vzdělávacího;
4. Právo na konání habilitačního řízení je přiznáno vysoké škole (ta pak může toto právo delegovat) zároveň s akreditací příslušného oboru doktorského studia;
5. Habilitační řízení je zahájeno (stejně jako dle stávající legislativní úpravy) z vůle habilitanta předložením habilitační práce;
6. Profesorské řízení je realizováno formou výběrového řízení z řad habilitovaných pracovníků (se speciální úpravou pro zahraniční odborníky) na zřízenou pracovní pozici profesora (o zahájení řízení rozhoduje instituce). Právo realizace výběrového řízení mají všechny vysoké školy, ale zároveň povinně zveřejňují informace o tvůrčí činnosti osob, které tuto pozici získaly. V procesu hodnocení kvality hraje rozhodující roli činnost příslušného pracoviště a tomu odpovídající profil konkrétního profesora;
7. Profesor je tedy jmenován rektorem (nikoliv prezidentem) a toto postavení je vázáno na pracovní právní vztah k dané instituci. Předpokládá se úprava postavení emeritního profesora ve vnitřních předpisech vysoké školy

SWOT ANALÝZA STÁVAJÍCÍ ÚPRAVY TITULŮ PROF. A DOC.

Slabé stránky • Nekompatibilita s vyspělými zeměmi omezuje mobilitu (přijímání zahraničních odborníků) • Oslabená možnost strategického řízení lidských zdrojů na institucionální úrovni • Problém „létajících“ profesorů • Nízká vazba mezi posláním docentů a profesorů a skutečným výkonem této role (udělování titulů osobám, které na dané ani jiné vysoké škole nepůsobily a působit nebudou)	Silné stránky • Zažitá praxe • Vysoká společenská prestiž zejména u titulu (pozice) profesora
Hrozby • Prohlubování negativních jevů spojených se získáváním titulů zejména na Slovensku • „Opevňování pozic“ stávajícími profesory • Rostoucí rozdíly v úrovni splnění požadavků na profesora, a to při společném jmenování všech prezidentem.	Příležitosti • V případě mladé generace představuje docentura významný motivační prvek

SWOT ANALÝZA NAVRHOVANÉ ÚPRAVY DOCENTUR A PROFESORSKÝCH MÍST

Slabé stránky - Složitá realizace přechodu na nový model s nutností relativně dlouhého přechodného období (koexistence stávajícího a nového pojetí profesorských titulů a pozic) - Uplatnění odlišného modelu v případě docentur a profesur	Silné stránky - Posílení autonomie vysokých škol ve výběru klíčových osobností (profesorů) - Zvýšení šance na získávání osobností (profesorů) schopných naplnit strategické cíle instituce - Zachování motivačního účinku docentur pro mladé akademické pracovníky - Větší otevřenost vysokých škol k odborníkům z jiného prostředí - Kompatibilita s prostředím vyspělých zemí
Hrozby - Možnost inflace profesorských míst - Možnost pasivního nebo i aktivního odporu významnější části stávajících profesorů	Příležitosti - Šance na snazší prosazení hodnocení kvality podle jiných ukazatelů, než jsou počty docentů a profesorů - Otevřenost vysokých škol v personální oblasti mezinárodnímu a intersektorálnímu vlivu - Zachování motivačního účinku habilitací pro mladou generaci akademických pracovníků - Zvýšení požadavků na akreditace doktorských studijních programů (akreditace totiž zahrnuje i zkoumání způsobilosti k habilitačnímu řízení)

ANALÝZA RIZIK NAVRHOVANÉ ÚPRAVY A REAKCE NA TATO RIZIKA

Realizace změny ve jmenovacím (a částečně i habilitačním) řízení přináší některá rizika, která by měla být řádně vyhodnocena a průběžně sledována. Cílem je, aby zejména kritická rizika byla eliminována nebo alespoň, aby byl oslaben jejich dopad.

1. Inflace habilitačních řízení

Reakce (eliminace rizika, resp. snížení dopadů rizika): Možnost habilitací podle nové úpravy bude vázána až na udělené akreditace podle nové úpravy. V důsledku by mělo jít o pozitivní dopad na důslednější hodnocení kvality doktorských studijních programů, včetně snížení počtu pracovišť, která doktorské studijní programy uskutečňují.

2. Inflace profesorských pozic

Reakce (eliminace rizika, resp. snížení dopadů rizika): Je nutné dosáhnout toho, aby hodnocení pracoviště (i akademických pracovníků) vycházelo z posouzení výsledků, které vznikly na daném pracovišti (např. u publikací, aplikovaných výsledků VaVal). Do kritérií hodnocení vysoké školy (akreditace, financování) v novém systému nelze zahrnovat počty profesorů a docentů, ale důležité je naopak zjištění, jakých výsledků na dané instituci (pod její hlavičkou) profesori a docenti s jejich týmy dosahují. Lze použít i přepočtu měřitelných ukazatelů na hlavu profesora.

3. Dlouhé přechodové období a z toho plynoucí nižší srozumitelnost systému

Reakce (eliminace rizika, resp. snížení dopadů rizika): Nezbytné je řádné vysvětlení principů změny akademickým obcím. Přechodové období musí být dostatečně dlouhé, ale zároveň je nutné vyhodnocovat informace o využití nových podmínek. Zvláštní pozornost zasluhuje i složení (kvalifikační, věkové apod.) samosprávných orgánů (vědecké rady), které habilitační řízení provádějí. Nezbytné je, aby habilitační řízení i výběr osob na pozici profesora probíhal pod veřejnou kontrolou, k čemuž poslouží povinnost zveřejnění podrobné informace (v předepsané struktuře) o průběhu řízení.